

Алекс Болдин

Ех, Испания!

На Здравка Евтимова

– Мерси! Тука ли да са подпиша? Ето! Готово! И на тоа ли документ? Ясно значи!... И трите ли имена да напиша?... Да напиша ама нема да ми са смейш. Я съм учил до трето отделение и това е. Нещо не ми вървеше даскалъко. Кога повторих третио клас, тате ми рече: „От нашио род учени ора нема. Айде стига ти учење! Тръгај с мене да печеш занаято!“

Бех на десет годин, кога окрадооме две къщи от белослатинските лозя. Шо бакър падна, шо алумин да ти не разпраам. Седиме с тете после, гледаме окраденото, радваме са, а он ми вика: „Абе Монче, тоя занаят за назе циганете е добър, ама вкарва у затворо. Ти мене нема да ма гледаш кво праа. Я съм одрѣгнал кон. Само сакам да одиш с мен и да са учиш. Като ти са народат циганета, като ревнат отглади и видиш на зор, тогава ша действаш татовото, иначе ша идем и двуйца у затворо и нема да има кой да ни носи цигари.“

Тате остаре и днеска си е там, у затворо де. Сега пече нов занаят. От бакър е минал на кючове. Нищо не му се опира на човеко. Специалист!

Добре де, добре! Айде напиши ти тоя документ, а от мен имаш един черпелѣк. Кафе пиеш ли? Вие убавиците само кафе пиете. Бих та почерпил и от ракията ама знај, че ша ти изгори гърлото. Тя таа моата ракия е прѣвак. Сам съм си я варил. Като рекоа циганете, че шѣ сѣ плаща акциз, я грабнах казано и го скрих у доло, край Враняк. Отсекаде шума, камѣняк, нищо са не види. Ама ти нема да слушаш кво приказват комшиите. Моата ракия не е крадена. Крадената си е менте и трови ората. Ракията сам съм си варил я. Мерси!

Я кво си убаво госпојце, ма! Да откѣрши човек от теб! И си имаш сичко!... Добре де, добре... Нема да та фала повече. Я само така си приказвам. Моата Кина с такива приказки я излѣгах. Разбира се... Разбира се, шѣ приказваме по същество... Та имената си ли да кажа...? И трите ли?...

Мончо! Викат ма Мончо! По баща Киров, а по деда – Мочов. Защо Мочов ли? Ами некога, кога тате маа крѣщавал се е получил проблем. Били са се с комшията Мрѣньо и она му е избил двата предни зѣба. Та кога маа крѣщавал, попо нешто недочул. Като питал баща ми как да ма крѣсти, тате мляснал с език па рекѣл: „На дедо му го пиши, Монѣчо“. И така си е останало името ми. Мерси!

Шо са смейш ма госпојце? Сички у Враняк ма знаат като Мончо. А-а-а! Смееш се на „Мерсито“. И то ми е от дедо. Все „Мерси“ повтаряше човеко. Бог да го прости! Он, ша ти кажа, беше активен борец! Бил

саа у Първата световна война! Кога го раниле на южнио фронт, го натовариле на една волска кола. Такър, такър та у френскио лагер. Секаде окол него били французе. Понаучил някоя и друга френска дума, а след като се прибрал у Враняк първата му дума към баба ми била „Мерси“. Она го гледала ококилена, гледала, па като го замаала с пачаврата и рекла: „Абе ти циганино, българска приказка не знаеш ли, бе?...“

Ние госпоице сме си цигане, белослатински цигане и от както се помна все сме си били цигане. И у Враняк ни знаат като цигане. Сега таа дума „ром“, нешто не ми е ясна. Чужда дума е некак. Само замотват с неа главите на ората от мойта черга.

Ама извинявай де, я само така си приказвам, за да разбереш какъв съм, пък ти си пиши там... Мерси!

За къде ще ходя ли? За Испания! Братчедо Киро, оня син на чича ми, дето го кръстиа на тате на името, ми писа един ЕсЕмЕс. „Тръгай вика Мончо, тук има работа колкото щеш. Нема да сбираш жилезо, алумин и ратии, нема да са скитосваш из белослатинските лозя, ами шь береш домати и портокале. А като са върнеш шь си купиш «Москвич» или ако ти ареса – един евтин «Опел» от тиа дека одат по цела Европа.“

Я госпоице не съм много по работата и затова винаги слушам братчедо. Като си каже он думата, значи е сигурно, че ще има келепир. Лъжа у него нема! Е, ние сме си цигане и лъжата си ни е у кръвта, ама така са вика по български. С какво ще пътувам ли? Малеее, не питай ма! С ероплан! Я му викам на Киро: „Кире бе, човеко, я на слива да са кача и ми са вие свет та у ероплан ли?“ А он вика: „Много си прост бе братчеде! Моето Айше пътува сама с ероплан вече три пъти и нищо и нема. Първия път рече, че е одила пет пъти да пика ама после свикна. През целото летенје си е пикала само един път.“

Та госпоице, мене малко маа шубе ша знайш. На тебе го казвам. Нема да ми са смейш... Е-е-й, какво си убаво като са засмейш, ма! И какви бели зъбки имаш, ма! Чак на мене ми са досмива! Ха-ха-х-а-а!

Дали съм одил войник? Като ма гледаш така кво си мислиш? Одил съм! Трудовак бех! Копал съм на врачанскио язовир, Среченската бара! Нали го знайш? Горе е, у балкано. Най-убавата и бистра вода у врачанско е там. Они монтанчане ни прелъгаа та го зеа, ама да знайш, че врачане са го копале. Баба Цола, Бог да я прости добрата жена, все викаше на бай Тошо: „Тоа язовир си е на Враца! На никой нема да го даваш, Тоше-е! Кръв ша са лее ако го дадеш!“

Е-е-е-х, бабо Цоле-е-е! Не послуша та бай Тошо, не послуша-а-а... Рече да са дели между Монтана и Враца. Дели, дели, ама кучоо у

монтанчане! Пушиа си они чешмички по парковете, поливат си юбениците колкото си щат, а у Враца ората и врабците шъ умрат за вода. Много мразеше врачанье, е-е-й! Дали зарад шерка си или зарад атентато, но ги мразеше. Ама за да си мислат иначе, идваше сека годин на втори юни на Воло. Изтъпани съ с каскетото, изрепчи съ и почне да държи реч.

Една годин и я бех на Воло. Разбутах ората и са доближих до него. Он подава ръка на секи, демек вижте ме колко съм народен човек. Я като видех, че подава ръка и айде напред. Протегам моата, а он секаш ма не види. Заминава нататък... Тогава му са обидих. Разбрах, че не ни обича назе, циганете. То от боята ли, от миризмата ли, не моо да кажа, но си беше истински факт. Мерси!

Ей! Печено моме си! Я колко убаво пишеш! Като мъниста ги редиш тиа букви! Къде си се учило да пишеш така убаво, ма? Щъ черпа, е нема как. Шъ черпа! Нали пиеш кафе от автомат? Я до вчера не знаех как са работи с тоа автомат, но Линчо, съседското момче, ма научи. „Чичо Мончо, вика, къде си тръгнал за Испания като не знааш да си извадиш от автоматото едно кафе и като не моош да пуснеш един ЕсЕмЕс. У пощата на Враняк има един автомат за кафе. Висееме там три часа и вадееме кафе след кафе от него. От къде пари ли? Ами без пари!

Момчето, Линчо де, нали си е от нашио сой, беше си направил една жилезно парче вързано с конец. Пусне жилезцето у автоматото и он пуши кафето. Що кафе изпиеме тия дена, немаш си на представа. Пиеме, пиеме та чак сърце ми заподскача. А като ни омръзна, Линчо извади от джебо един стар джисем Моторола. Окраднал го от един джамбазин на панаиро у Борован...

Натискааме бутонете, натискааме, докато уцелиме братчедо Киро у Испания. «Здрасте Кире!» – пиша му. А он ми отговара: «Айде бе братчед, тръгай!» Чекам та! Айде, че свършиа домати!»

Та така! Готов съм за Испания! Викат, че там има много автомати. Има и за кафе и за Кока Кола и за какви ли не завръзълци. Само да има човек пари и е без проблем. А ако нема, я си знам. Линчо ми подари онова жилезце с връвчицата. Гладен и жаден нема да остана. Мерси!

Пак ми са смееш, ма госпоице! На „Мерсито“ ли? Разбирам! Сигурно си мислиш, че като ида у Испания и кажа „Мерси“ испанците ша ма помислат за французин. Нема ма убавице, нема. Я ша науча как са вика „Мерси“ на испански. Мончо никога нема да са изложи. Само да стигна до там, че като са сета за тоя ероплан та чак... Щех да кажа една не убава приказка. Добре, че са предните два зъба. Кво ги гледаш? От чисто злато са! На Кина баба и ми даде желтиците. „Дръж момче, рече. Дръж

и си направи златни зъби! Ама сакам да гледаш Кина като писано още. А чуа, че си я бил, с теслата шъ ти ги извада!“ Печена бабичка беше. Бог да я прости! Умре миналата зима. Задави съ с рибешка кост. Оно крадената риба си е проклета, госпоице. Кой да знае, че така шъ стане?!

О-о-о, бравос на тебе! Най-после написа документо. Мончо сега шъ та почерпи. Автомато го мернах. Ей там е до вратата! Само да вида дали не съм загубил онова жилезце дето ми го даде Линчо. Е, не ма гледай така де... Щъ прежала само за тебе дваасе и пет стотинки. Да не кажеш после, че ми е лош адето.

Готово госпоице!... Заповедай! От бача ти Мончо е! Кафенце с две захарчета... Да ти е благо да го пиеш! А сега..., оле божке-е-е,... треба да ида до арогарата и да купа билет за ероплане. Мама му стара, къде ги измислиа тиа ероплане, та само плашат народо. Ама не ми съ смей де! Мен ми треперат мартинките, а ти ми са смееш. Братчедо Киро вика, че само първио път било страшно. След това са свиквало. Само дето са одело често ду клузето. Е, шъ го преживеа и това тегло де! Само да стигна веднъж до Испания! Мерси!

КРАЙ

© Алекс Болдин

Источник: <http://bgstories.athost.net>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4998>]